

Stimate domnule Rector,

Având în vedere adresa Ministerului Educației nr. 16159/27.04.2021 (înregistrată la Universitatea din Craiova cu numărul 2069/27.04.2021), Comisia de Etică a Universității din Craiova a formulat următorul

Punct de vedere

referitor la sesizarea cu nr. 16159/02.04.2021, privind existența unei situații de plagiat a tezei de doctorat a domnului I. A. B., intitulată *Capacitatea persoanei fizice în dreptul civil român*.

I. Obiectul sesizării

În sesizarea nr. 16159/02.04.2021, înregistrată la Ministerul Educației, prin intermediul UEFISCDI, se susține, în esență, că teza de doctorat menționată este plagiată.

II. Apărarea persoanei acuzate de plagiat

La solicitarea Comisiei de Etică, domnul I. A. B. a formulat un Punct de vedere, de 23 pagini, cu privire la sesizarea nr. 16159/02.04.2021.

În acest punct de vedere domnul I. A. B. respinge acuzația de plagiat.

Astfel, *cu privire la sesizare*, dânsul precizează că aceasta se fundamentează pe un Ghid pentru identificarea plagiatului în lucrările științifice, elaborat în 2017, la 18 ani după data înscrierii la doctorat și la 14 de la data susținerii tezei.

De asemenea, și celelalte acte normative, la care se face referire în sesizare, au fost elaborate după 2004, motiv pentru care, susține dânsul, „sesizarea ar putea fi respinsă chiar fără a mai cerceta fondul susținerilor din aceasta”.

Referitor la stagiul doctoral, domnul I. A. B. subliniază faptul că „toți membrii comisiei au fost de acord că teza îndeplinește standardele și criteriile

vremii pentru a fi aprobată în vederea acordării titlului de doctor și au propus în unanimitate acest lucru”.

Cu privire la prevederile/standardele referitoare la teza de doctorat, se precizează faptul că teza, raportat la criteriul de evaluare elemente de originalitate specifice domeniului abordat (conform art. 22 din HG 37/1999), „cuprinde un număr îndestulător” de astfel de elemente (dintre care se amintesc 10).

Ultima parte, și cea mai consistentă, a punctului de vedere al domnului I. A. B., face referiri detaliate la *motivele din sesizare*.

Astfel, domnul I. A. B. precizează că „motivarea sesizării se bazează exclusiv pe încercarea de a demonstra că teza este un plagiat, dar acest element de analiză și decizie nu se regăsește, în cazul meu (al dlui I. B. A., nota CE), în legislația aplicabilă doctorandului, astfel că această argumentație este lipsită de susținere legală și ca atare irelevantă și inadmisibilă ca motiv de retragere a titlului de doctor”. Afirmatia este susținută cu două trimiteri la decizii anterioare ale CNATDCU în spețe asemănătoare (nr. 17465/30.10.2019 și nr. 17580/17.11.2017).

În continuare se răspunde, punct cu punct, acuzațiilor din sesizare: metoda de plagiat, exemple de realizare a plagiatului mozaicat prin înlocuirea unor cuvinte cu alte echivalente, plagierea cuvintelor prin marcarea cu caractere cursive sau bold, plagierea textelor normative, plagierea ideilor asumate ca strict personale, plagierea notelor de subsol, plagierea bibliografiei – autori fantomă.

Se fac apoi referiri la Situația în detaliu (punctul 9 al sesizării).

Printre altele, domnul I. A. B. subliniază următoarele: „În fapt, în această parte a sesizării, se admite fără dubiu că teza mea îndeplinește standardele vremii. În punctul 9 al sesizării se confirmă că teza are elemente de originalitate, fapt repetat și în concluziile acesteia, reieșind că teza îndeplinește standardele vremii necesare acordării titlului de doctor”.

Se prezintă aici un tabel centralizator de 10 pagini care cuprinde o analiză a construcției tezei, tabel care are scopul de a scoate în evidență faptul că nu se pune problema că teza este plagiată. Acest tabel cuprinde două coloane în care se prezintă Numărul filei din teză și Detalierea formulării/Motivele pentru care nu este plagiat.

În final se trec în revistă 7 concluzii.

Având ca puncte de sprijin aceste concluzii, domnul I. A. B. precizează: „sesizarea formulată cu privire la teza mea este neîntemeiată, cuprinzând doar aspecte care nu pot fi reținute în analiza privind îndeplinirea standardelor vremii pentru o lucrare de doctorat”.

III. Materialele aflate la dispoziția Comisiei de Etică

Comisia de Etică a avut la dispoziție următoarele documente:

- sesizare înregistrată la ME-UEFISCDI cu nr. 16159/02.04.2021;
- cele 9 anexe atașate sesizării;
- teza de doctorat intitulată *Capacitatea persoanei fizice în dreptul civil român*, susținută la Universitatea din Craiova în anul 2003;
- sursele puse la dispoziție de Biblioteca Universității din Craiova, unde au fost identificate 20 publicații (pozițiile bibliografice 3, 4, 5, 7, 8, 11, 13, 15, 16, 17, 20, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 33, 37, 49);
- HG nr. 37/1999 privind organizarea și desfășurarea doctoratului (MO Partea I, nr. 32/27.01.1999);
- Decizia CNATDCU nr. 17465/30.10.2019;
- Decizia CNATDCU nr. 17580/17.11.2017;
- dosarul de doctorat al domnului I. A. B., aflat în arhiva Universității din Craiova;
- punctul de vedere al domnului I. A. B., exprimat la cererea Comisiei de Etică;
- punctul de vedere al Școlii Doctorale a Facultății de Drept din cadrul Universității din Craiova, exprimat la cererea Comisiei de Etică;
- un raport de 60 de pagini, furnizat de Școala Doctorală a Facultății de Drept, privind analiza antiplagiat a tezei cu ajutorul programului sistemantiplagiat.ro.

IV. Constatările Comisiei de Etică

După primirea solicitării Ministerului Educației de analiză a sesizării nr. 16159/02.04.2021 privind existența unei situații de plagiat, Comisia de Etică a constatat faptul că domnul prof. univ. dr. I. D., conducătorul științific al tezei, este decedat.

În aceste condiții s-a solicitat Școlii Doctorale a Facultății de Drept a Universității din Craiova să formuleze un punct de vedere.

Deși timpul avut la dispoziție pentru analiză a fost relativ scurt, totuși, datorită operativității Școlii Doctorale a Facultății de Drept a Universității din Craiova, a fost posibilă analiza sesizării de către un colectiv de trei specialiști în domeniul tezei.

Conform procesului verbal nr. 109/17.05.2021, din Comisia de analiză a tezei au făcut parte domnii prof. univ. dr. S. C., prof. univ. dr. E. G. O. și prof. univ. dr. V. G.

Această comisie a formulat o serie de argumente susținute de legi și acte normative, precum și de prezentarea unui raport de similitudini realizat de către Școala Doctorală a Facultății de Drept în luna mai 2021.

Pornind de la Aspectele privind reglementarea plagiatului în perioada de referință 1999-2003 (perioada de derulare a studiilor doctorale de către domnul

I. A. B.), Comisia de analiză a considerat relevant să facă referire la noțiunea de plagiat așa cum era definită în general, în domeniul academic și în limbajul obișnuit.

În concluzie, Comisia de analiză a reținut că art. 22 din H.G. 37/1999 prevedea că „teza de doctorat trebuie să conțină elemente de originalitate specifice domeniului abordat, precum și modalități de validare științifică a acestora sau de recunoaștere valorică în domeniul artelor”.

Mai mult, se menționează că: în perioada 1999-2003 plagiatul nu era reglementat în dreptul român și nu existau reglementări interne ale Universității din Craiova.

Așadar, nu există un cadru normativ în vigoare la data înmatriculării la doctorat și aplicabil la data susținerii publice a tezei de doctorat în cauză, iar pe de altă parte, reglementările adoptate ulterior, în materie de plagiat, nu retroactivează.

Ca argument, Comisia de analiză menționează o decizie a Curții de Apel București (Decizia nr. 92A din 6 aprilie 2007) care, într-o decizie de speță, arată că „aplicabilitatea Legii nr. 206/2004 este exclusă pentru simplul motiv că cercetarea caracterului ilicit al faptei pârâtei se analizează în raport cu legea în vigoare la data săvârșirii faptei. Or, la nivelul anului 2002, Legea nr. 206/2004 nu era în vigoare, astfel încât este exclusă aplicarea acesteia pentru interpretarea noțiunii de plagiat”.

Analizând, etapă cu etapă, sesizarea înregistrată la M.E.C.-U.E.F.I.S.C.D.I sub nr. 777 din 31 martie 2021, Comisia de analiză prezintă elemente referitoare la procedeele de plagiere și afirmă că în această materie este aplicabil principiului constituțional al neretroactivității legii.

În ceea ce privește exemplele de realizare a plagiatului, Comisia de analiză argumentează, în detaliu (conform documentelor atașate), cum că, de cele mai multe ori acest sintagme sunt utilizate în formularea unor idei citate de autorul tezei.

Comisia de analiză afirmă că, în anii 1990, cuvintele evidențiate prin marcare cu caractere cursive sau bold reprezintă o modalitate des utilizată de autorii de carte juridică pentru a indica importanța unor definiții, trăsături juridice ș.a. Nu era o formă de exprimare a originalității unei lucrări juridice, ci o formă de evidențiere destul de comună. Ele pot fi circumstanțe exterioare efortului de creație, intervenind uneori în faza de tehnoredactare specifică editurilor de carte juridică.

Pentru a se considera o plagiere a actelor normative, comisia consideră că „Rațiunea pentru care sunt exceptate textele de natură legislativă și judiciară este, printre altele, că trebuie cunoscute, aplicate, comentate și interpretate. Deci, actele normative nu beneficiază de protecția legală a dreptului de autor și în consecință nu e recunoscută cuiva calitatea de autor. Neexistând autor nu poate să existe plagiat, deoarece Legea nr. 206/2004 face trimitere la operele originale

ale altor autori. Cel mult, se poate vorbi despre un grad redus de originalitate, raportat la standardele actuale. Comisia de față reține că în această procedură nu se analizează originalitatea textului, această analiză a revenit comisiei numite pentru susținerea tezei în anul 2003, precum și comisiei de specialitate a C.N.A.T.D.C.U.”

În teza de doctorat există următoarea formulare „îmbrățișată și de alți autori” cu indicarea autorilor, ceea ce demonstrează că nu există o plagiere a ideilor asumate ca strict personale.

Notele de subsol indicate în sesizare, altele decât cele care conțin resurse bibliografice, conțin, de regulă, texte legale sau hotărâri judecătorești, acestea fiind exceptate de la protecție prin drept de autor și, ca urmare, nu există un autor al lor, deci nici plagiat.

În ceea ce privește, autorii fantomă și plagierea bibliografiei, autorul sesizării nu aplică în analiza tezei de doctorat (realizate între anii 1999 și 2003) definiția perioadei de referință și nici definiția legală, ci Ghidul din 2017.

Mai mult, este doar o supoziție faptul că autorul a indicat bibliografie neconsultată în condițiile în care acesta a avut la dispoziție, pe parcursul studiilor doctorale, carte juridică valoroasă pusă la dispoziție de coordonatorul tezei, iar faptul că autorul nu cunoaște limba franceză este tot o supoziție, pentru că atât la liceu, cât și în facultate domnul I. A. B. a studiat această limbă.

Erorile de tehnoredactare sunt legate și de dotările tehnice specifice anilor 1999-2003 și nu pot conduce la o acuzație de plagiat așa cum era cunoscut în perioada de referință.

Concluzia finală a Comisiei de analiză este aceea că, în prezent, dacă ne raportăm la standardele actuale s-ar putea aprecia că teza de doctorat prezintă, în partea de analiză a stadiului cercetării, un grad redus de originalitate și, pe alocuri, erori în tehnoredactarea textului și menționarea aparatului critic.

Însă, în lista bibliografică sunt consemnate lucrări relevante pentru instituția analizată, utilizate în documentare.

Autorul a publicat teza de doctorat imediat după susținerea publică (*Capacitatea persoanei fizice în dreptul civil român*, Ed. Universitaria, Craiova, 2003) ceea ce poate să constituie, peste timp, un argument în favoarea bunei sale credințe și absența intenției de fraudă în elaborarea lucrării, având în vedere că la acel moment nu exista obligația publicării tezelor de doctorat.

Raportul de similitudine din anul 2021, solicitat suplimentar de comisie, aduce argumente tehnice cu privire la respectarea normelor de citare.

De aceea, se apreciază că sesizarea e neîntemeiată și că, în cauză, au fost respectate condițiile impuse în perioada de referință pentru elaborarea tezei de doctorat, astfel încât nu se impune retragerea titlului de doctor.

V. Punctul de vedere al Comisiei de Etică

Comisia de Etică a Universității din Craiova, întrunită în ședința online în data de 24.05.2021, după analizarea documentelor de la punctul III și conform constatărilor de la punctul IV, în unanimitate de voturi, consideră acuzația de plagiat ca fiind nefondată.

În aceste condiții, Comisia de Etică propune **menținerea titlului de doctor** acordat domnului I. A. B. prin OM nr. 4741 din 2 august 2003.

Data: 24.05.2021

COMISIA DE ETICĂ A UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA